

		Fagspesifikke prosedyrer		Informasjon	
Hva er diabetes mellitus type 1?, BUA SSA					Side 1 av 1
Dokument ID: 1.3.3.4.1-18		Godkjent dato: 02.06.2025	Gyldig til: 02.06.2028	Revisjon: 2.00	

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Endokrinologi med diabetes/DIA - Behandlingslinje Nyoppdaget diabetes

Diabetes mellitus type 1 er en sykdom der kroppen ikke lenger produserer insulin. Hos mennesker uten diabetes vil noen av cellene i bukspyttkjertelen (pankreas) produsere insulin, men hos barn og voksne med diabetes type 1, blir disse cellene ødelagte slik at de ikke lenger kan gjøre jobben sin.

Hvor mange har diabetes type 1 i Norge?

I Norge er det høy forekomst av diabetes type 1 sammenlignet med andre land. Årsaken til den høye forekomsten er ukjent. Rundt 300 barn under 15 år får diagnosen diabetes type 1 hvert år, og totalt har ca. 25 000 mennesker i Norge diabetes type 1.

Hvorfor får man diabetes type 1?

Vi vet ikke hvorfor noen får diabetes type 1 mens andre ikke får det. Men vi vet at sykdommen skyldes en kombinasjon av arv (genetikk) og ukjente miljøfaktorer. Det forskes på om virus eller ernæring kan medvirke til sykdomsutviklingen, men foreløpig kan vi ikke gi noen råd om hvordan man kan forebygge diabetes type 1. En vanlig misforståelse er at man får diabetes type 1 fordi man har spist for mye sukker, men slik er det ikke.

Hvorfor trenger kroppen insulin?

Glukose, som er en type karbohydrat (sukkerart), er det viktigste drivstoffet for alle prosesser som foregår i kroppens celler. Når man spiser mat med karbohydrater, blir glukose tatt opp fra tarmen og går over i blodet. Dette gjør at blodsukkeret stiger. For at kroppen skal kunne bruke glukose som drivstoff, må glukosen fra blodet slippe inn i alle kroppens celler. Insulin er nøkkelen som åpner glukosekanalene i celleveggen slik at glukosen kan slippe inn. Uten insulin vil ikke glukose slippe inn i cellene, men forbli i blodet, og kroppens celler vil ikke få drivstoffet de trenger.

Insulin er ikke det eneste som påvirker blodsukkeret ditt. Type og mengde mat du spiser, aktivitet, hormoner og stress er alle faktorer som virker inn på blodsukkernivået.

Du har kanskje hørt om noen som har diabetes, men som ikke trenger insulin? Det er fordi de har en annen form for diabetes, nemlig diabetes mellitus type 2. Denne typen diabetes er vanligst hos voksne mennesker, og kan i de fleste tilfeller behandles med riktig sammensatt kost, aktivitet og tabletter.

Symptomer

Diabetes type 1 kan utvikle seg raskt. Vanlige symptomer på at man har fått diabetes type 1 er:

- Hyppig og rikelig vannlating – barnet må gjerne opp om natten for å tisse
- Tørste
- Vekttap
- Slapphet

Vil du lære mer?

Dette var en kort intro til alt du skal lære om diabetes mellitus type 1!

Mer informasjon og opplæring i hvordan du skal håndtere sykdommen vil bli gitt i løpet av innleggelsen.

Spør gjerne om du lurer på noe!

Utarbeidet av: Prosjektgruppe ved Unni Mette Köpp	Fagansvarlig: Natasa Putarek	Godkjent av: Elin Josephsen	
---	--	---------------------------------------	--